

SAMUEL GRADEL

ur. 1918; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, rodzina, ojciec, Mojżesz Gradel, matka, Szifra Gradel, brat, Emanuel Gradel, siostra, Dwora Gradel, ulica Kowalska 5, księgarnia

Najbliższa rodzina

Żadnych dziadków nie pamiętam, [ponieważ] urodziłem się po ich śmierci. Ja [mam imię] po dziadku, a u Żydów się nie daje imienia żywej osoby. Jak ja bym się urodził, kiedy [dziadek] żył, to by mi nie dali tego imienia.

Ojciec pochodził z Lublina i mamy tu dokumenty od [17]40 roku. A matka pochodzi z Puław. Jak się pobrali, to przyjechała do Lublina. Ojciec był działaczem społecznym, później był dyrektorem banku – był Bank [Spółdzielczy] Rzemieślników i Drobnych Kupców [Żydów]. I mieliśmy sklepy książek i materiałów piśmiennych, i bibliotekę żydowską, żydowskie książki. Jak ojciec był w banku, to moja matka pracowała w sklepie. Sklep był na Kowalskiej 5. [To była] taka księgarnia i była biblioteka też. A te książki później ojciec ofiarował do gimnazjum żydowskiego i część do towarzystwa kultury, tak że tę bibliotekę rozdał. Mieliśmy przedstawicielstwo gazet w Lublinie – żydowskie gazety i część polskich – na całe województwo.

Ojciec z jeszcze jednym, Kacenenbogenem, założyli żydowską gazetę. To była żydowska gazeta, „Lubelski Tugblat” [„Lubliner Tugblat”]. Tugblat to jest dzienna gazeta.

Mój ojciec [miał na imię] Mojżesz, a moja matka [miała na imię] Szifra, z domu Braberman. Miałem starszą siostrę, była urodzona w [19]15 roku, była starsza o trzy i pół roku. Ona skończyła gimnazjum w Lublinie. Miałem brata młodszego też. I mam go, on żyje. Jak wojna wybuchła, miał niecałe siedemnaście lat, razem poszliśmy [z Lublina]. On też chodził do gimnazjum, ale [zrobił] tylko małą maturę. [Brat miał na imię] Emanuel, a siostra [miała na imię] Dwora, ale Dorka [mówiło] się, Dora.

Data i miejsce nagrania	2006-11-13, Tel Awiw
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Karolina Oraczewska
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"